

ROGER JIMÉNEZ MONCLÚS, president de la Fundació Consell de la Informació de Catalunya,

CERTIFICA: Que en relació a l'expedient núm. 16/2019 els membres del Consell de la Informació de Catalunya (CIC) en reunió plenària de data 8 de gener de 2020 van adoptar per unanimitat el següent acord segons la documentació de l'expedient:

“Expedient núm. 16.2019

ASSUMPTE: Escrit de queixa per un reportatge publicat al diari *Elcaso.cat* el dia 9 de juliol titulat “La vida dels MENA a Barcelona: roben de nit i dormen de dia en una església” per considerar que es vulneren els criteris 11 i 12 del Codi.

ANTECEDENTS

En data 11 de juliol es rep al CIC una queixa online firmada per la sra. C.M. que fa referència a un treball periodístic publicat pel diari digital El Caso, editat pel digital El Nacional.

Es tracta d'un reportatge publicat el dia 9 de juliol del 1919 titulat “La vida dels MENA a Barcelona: roben de nit i dormen de dia en una església”. Està firmat per Guillem RS i inclou tres fotografies que porten la firma GRS.

Es pot veure en aquest enllaç:

https://elcaso.elnacional.cat/ca/successos/mena-menors-barcelona-dormen-dia-roben-nit_10440_102.html

La persona autora de la queixa denuncia que l'esmentat treball periodístic estigmatitza un col·lectiu vulnerable per una part amb l'ús de l'acrònim MENA, (tot amagant el fet que són menors i que no estan acompanyats) i d'una altra part perquè associa a la delinqüència a tot el col·lectiu en bloc. Per aquests motius considera que incompleix, com a mínim, els punts 11 i 12 del codi deontològic.

AL.LEGACIONS

Des del CIC es va demanar a la publicació que fes les seves al·legacions i amb data 17 de juliol es va rebre una comunicació signada per Tatiana Ferrer, secretària de Direcció de El Nacional en els següents termes:

“Respecte a la seva comunicació, li informem que la notícia al·ludida utilitza el nomenclàtor habitual. Li adjuntem un exemple de la mateixa administració i un altre d'àmbit acadèmic.

http://dixit.gencat.cat/es/detalls/Noticies/conseller_tsf_presideix_taula_accio_situ_accio_joves_mena_estrangers_immigracio

<http://openaccess.uoc.edu/webapps/o2/bitstream/10609/43362/6/apedrosapTFG0615mem%C3%B2ria.pdf>

Per tant, considerem que no hem vulnerat cap codi deontològic, només ens hem fet ressò de la notícia.

PONÈNCIA

El reportatge té com a principal font informativa el mossèn rector de la parròquia on els joves troben refugi, mossèn Peio Sánchez, que, juntament amb una religiosa, dos educadors socials i una “tropa” de voluntaris els atenen, els donen menjar i, durant unes hores del dia, els permeten dormir als bancs del temple.

És cert que es presenta els joves com a delinqüents, però es dona la circumstància que el fet que es dediquen a robar el reconeix el mateix sacerdot que els dona refugi, a part que està suposadament documentat per altres reportatges publicats anteriorment pel mateix periòdic.

D'altra part, en el reportatge hi predomina la presentació del problema social i el drama humà que protagonitzen els nois afectats per sobre de la seva estigmatització. En aquest sentit s'ha de reconèixer que està escrit amb una apreciable sensibilitat. Així mateix, les fotografies estan preses d'una manera que no s'hi pot reconèixer les persones que hi apareixen; i en un cas en què això podria ser possible, la cara hi apareix pixelada.

Queda, com a punt de dubte, l'ús de l'acrònim MENA, posat en qüestió per organitzacions que volen evitar l'estigmatització de tot un conjunt de persones a través d'aquestes sigles. Però s'ha d'admetre que en el l'àmbit periodístic aquest acrònim ha tingut una tal penetració que s'ha convertit ja en una denominació de difícil substitució per qualsevol altra, atesa a més la brevetat d'un mot que en representa pel cap baix quatre que difícilment podrien tenir cabuda als titulars.

Respecte a aquesta qüestió, la resposta de El Nacional aporta dos exemples d'ús d'aquest mot que són difícilment rebatibles: un de l'àmbit acadèmic i un altre... de la mateixa administració, i concretament de la pàgina web de DIXIT, el centre de Documentació d'Afers Socials de la Generalitat.

Tanmateix, sí que hi ha un element del reportatge que sembla clarament objectable, i és el seu titular. Un cop més, ens trobem amb un cas on la simplificació d'una problemàtica en un títol necessàriament curt, malmet la factura de la resta del text. El titular, recordem-ho és “La vida dels MENA a Barcelona: roben de nit i dormen de dia en una església”. Amb poc marge de dubte, el lector captarà això com una generalització de tot el col·lectiu de menors d'edat no acompanyats, i se'ls atribueix, amb el verb “roben” una conducta delictiva.

Per tot això, el Consell de la Informació de Catalunya adopta el següent:

ACORD

Que el titular de la informació “La vida dels MENA a Barcelona: roben de nit i dormen de dia en una església” vulnera el criteri 12 el Codi Deontològic, en tant que criminalitza a tot un col·lectiu quan només afecta a una part.

Tanmateix el CIC fa una crida a aquest mitjà i a tots els periodistes perquè tractin amb la major cura possible qualsevol informació que faci referència als menors immigrants no acompanyats i, en la mesura del possible, tractin d'evitar l'ús de l'acrònim MENA en contextos indeguts.

I per que així consti s'estén la present certificació a Barcelona en data 8 de gener de 2020. Certifico.